

Tulevaisuuden Sote: Toimintaympäristön muutoksen vaikutukset sosiaaliseen kuntoutukseen

Juha Fränti
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos

Sote-uudistus
Tulevaisuuden
sosiaali- ja terveyskeskus

Esityksen rakenne

1. Tulevaisuuden Sosiaali- ja terveyskeskus – ohjelma
2. Sote-keskus – ohjelman keskeisiä liittymäpintoja
 1. Kuntoutuksen uudistamisen toimintasuunnitelma 2020
 2. Mielensterveysstrategia
 3. Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma
 4. Sosiaalihuollon kehittämisohjelma
3. Teoriasta käytäntöön
 1. Tavoitevalmennusryhmä Noste (Vantaa)
 2. Lähiötupatoiminta (Kainuu)

SOTE on osa hallitusohjelmaa 2019–2023

Kestävän talouden Suomi

Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden turvaava Suomi

Suomi kokoaan suurempi maailmalla

Turvallinen oikeusvaltio Suomi

Elinvoimainen Suomi

Luottamuksen ja tasa-arvoisten työmarkkinoiden Suomi

Oikeudenmukainen, yhdenvertainen ja mukaan ottava
Suomi

Osaamisen, sivistyksen ja innovaatioiden Suomi

Suomi 2030 on
sosiaalisesti, ekologisesti
ja taloudellisesti kestävä
kehityksen yhteiskunta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus (sote- uudistus)

- Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelma
- Sote-rakennemuutos

Sote-uudistuksen työnjako

Sisältöuudistus 2020-2023

STM vastaa strategisesta johtamisesta ja valvonnasta
Sote-uudistuksen johtoryhmä ja koordinaatioryhmä
Sote-keskusohjelma

Rakennemuutos 2020-2021 -> Väliaikainen toimielin

STM ohjaa rakennemuutoshankkeiden kokonaiskuvaa ja valvoo hankkeita
Alueellisen valmistelun jaosto koordinoi rakennemuutoksen valmistelua

Valtion avustukset, alueelliset hankkeet

THL

- Alueellinen toimeenpano ja hanketuki
 - Aluekoordinaattorit yhteistyöalueittain
 - Asiantuntijatuki
- ICT-kehittämisen tuki
- Ohjelman kansallinen viestintä

Osa-alue 1

STM: vapaaehtoinen alueellinen valmistelu ja hankekoordinaatio

Osa-alue 2

Johtamisen ja ohjauksen kehittäminen

DigiFinland: alueellinen tietojohdaminen

Osa-alue 3

Toimintatapojen uudistaminen ja yhtenäistäminen digitaalisin välinein

THL: digitaalisten palveluiden kehittämishankkeet

DigiFinland: Omaolo, Sähköinen perhekeskus

Digi- ja väestötietovirasto: Suomi.fi-palvelut

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelma

- Kehitetään perustason sosiaali- ja terveystalouksia
- Asiakas saa palvelut yksilöllisten tarpeiden mukaan.
- Asiakas saa avun ajoissa.
- Asiointi on sujuvaa: digipalvelut, ilta- ja viikonloppu-vastaanotot, matalan kynnyksen palvelut.
- Sote-ammattilaisten työnjako toimii asiakkaan parhaaksi.
- Erikoislääkärien konsultaatiot tukevat yleislääkärin työtä.

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus

VISIO

Tulevaisuuden sote-keskus -ohjelman keskeisiä sisältöjä ja liittymäpintoja

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelma ja alueelliset valtionavustus-hankkeet

Hoitotakuun tiukentaminen *

Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma

- Perhekeskukset ja varhainen tuki arjessa
- Matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdetyö
- Lastensuojelu

Mielenterveysstrategia

- Psykososiaalisten menetelmien saatavuuden parantaminen *

Päihdepalveluihin pääsyn parantaminen

Koronapandemian aiheuttama tuen tarve

Maksuton ehkäisy

Sosiaalihuollon kehittämisohjelma

Toimiva kuntoutus sosiaali- ja terveydenhuollossa

Ikäntyneiden palvelujen kehittäminen

- Ikäohjelma
- Koti- ja omaishoidon resurssien ja laadun vahvistaminen
- Omaishoidon kehittäminen

Sote-rakennemuutoksen alueelliset valtionavustushankkeet

Erillishaku yhteistyöalueille: psykososiaaliset menetelmät ja OT-keskukset

Suomen kestävän kasvun ohjelma ja EU:n elpymis- ja palautumistukiväline (RRF)

Työkykyohjelma

Asunnottomuutta vähentävien sote-palvelujen kehittäminen

Saattohoito, kivunhoito ja palliativinen hoito

Kotihoidon resurssien riittävyys

* kaikille hankkeille pakollinen

Sote-uudistus

2. Sote-keskus ohjelman keskeisiä liittymäpintoja

Toimiva kuntoutus sosiaali- ja terveydenhuollossa

- Hallitusohjelman mukaan kuntoutusta kehitetään lähtökohtana 12/2020 julkaistu kuntoutuksen uudistamisen toimintasuunnitelma vuosille 2020–2022.
- Tavoitteena on parantaa väestön toiminta-, työ- ja opiskelukykyä, tukea itsenäistä selviytymistä ja lisätä osallistumista työelämään. Uudistuksella mahdollistetaan jokaiselle oikeus tarpeenmukaiseen kuntoutukseen.
- Tämä sisältö pitää joka tapauksessa hankesuunnitelmassa perustella, vaikka ei tulisi osaksi hanketta.
- Sosiaali- ja terveyskeskuksissa toteutetaan yleistä kuntoutuksen toimintamallia, jolla nivotaan yhteen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja sosiaali- ja terveyskeskusten ja erikoissairaanhoidon sekä muiden toimijoiden (kuten Kela, järjestöt tai yksityiset palveluntuottajat) välillä.

Kuntoutus osana muutoshankkeita (Kuntoutuksen uudistamisen toimintasuunnitelma 2020)

- Kuntoutuksen kehittäminen sisältyy Tulevaisuuden sote-keskus ohjelmaan siten, että kuntoutusta kehitetään alueiden hankkeissa.
- Ohjelmalla on liittymäpinnat:
 - työkykyohjelmaan, mielenterveysstrategiaan, ikäohjelmaan, kotihoidon kehittämiseen, sosiaalihuollon kehittämisohjelmaan sekä lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmaan,
- joissa kaikissa on kuntoutuksen kehittämisen osioita.

Kansallinen Mielensterveysstrategia ja itsemurhien ehkäisyohjelma 2020 - 2030

- Merkittävä osa mielensterveysstrategiasta toteutetaan Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmassa.
- Tavoitteena on vahvistaa päihde- ja mielensterveyspalveluiden saatavuutta perustasolla.
 - Tämä tarkoittaa psykoterapioiden ja ehkäisevien sekä hoidollisten psykososiaalisten menetelmien saatavuuden parantamista kaikille ikäryhmille.
- Perustason ja erikoissairaanhoidon yhteistyörakennetta kehitetään häiriöiden tunnistamisen ja interventioiden toteuttamisen tueksi.
- Nuorten mielensterveyspalveluja kehitetään parantamalla psykososiaalisten hoitojen saatavuutta perustasolla.
 - Kehittäminen toteutuu kaikilla Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmaan osallistuvilla alueilla

Mielenterveysstrategia

- Tavoitteena on psykososiaalisten hoitojen saatavuuden parantaminen.
- Otetaan käyttöön vaikuttavaksi todetut menetelmät yleisimpien mielenterveyshäiriöiden ennaltaehkäisyyn ja varhaiseen hoitoon perustasolla.
- Rakennetaan mielenterveyshäiriöiden tunnistamista ja hoitoa tukeva perustason ja erikoissairaanhoidon yhteistyö.
- Vuonna 2020 alkanut menetelmien käyttöönotto laajenee nuorista kaikkiin ikäryhmiin kaikilla hankealueilla.
- Psykososiaalisten menetelmien alueellista suunnittelua, yhteensovittamista ja osaamisen ylläpitämistä varten avataan **erillinen valtionavustushaku** yliopistollisten sairaaloiden sairaanhoitopiireille.

Työelämään kuntouttavien mielenterveyspalvelujen

kehittäminen – IPS-mallin kehittäminen (Sosiaali- ja

terveysministeriön julkaisuja 2020:12)

- IPS-mallissa (Individual Placement and Support) on kyse tutkimusnäyttöön perustuvasta tuetun työllistymisen työhönvalmennuksen toteuttamisesta psykiatriseen hoitoon ja kuntoutukseen integroituna palveluna.
- Sen keskeisenä tavoitteena on työnhakijan työllistyminen normaaliin palkkatyöhön.
- Toimintamalli eroaa perinteisistä, osatyökykyisten työllistymistä edistävistä toiminnoista siinä, että valmennus ja kuntoutus tapahtuvat voittopuolisesti työpaikalla ja kiinteästi hoitoon ja kuntoutukseen integroituna.
- Käytännössä tämä tarkoittaa tiivistä yhteistyötä työhön valmentajien ja hoito- ja kuntoutustahon kesken.
- IPS-toimintamallissa työhön valmentajat toimivat työpaikalla mielenterveysasiakkaan, työnantajan ja myös koko työyhteisön tukena.

Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma

- Hallitusohjelman yhtenä tavoitteena on lasten, nuorten ja perheiden varhaisen tuen, hyvinvoinnin ja oppimisen edellytysten vahvistaminen ja eriarvoistumiskehityksen pysäyttäminen.
- Lapsi- ja perhepalvelujen alueellisen kehittämisen painopisteet Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman yhteydessä ovat:
 - Perhekeskus-toimintamalli ja arjen varhainen tuki
 - Lasten ja nuorten matalan kynnyksen ja monialaisen mielenterveys- ja päihdetyön laadun ja saatavuuden parantaminen.
 - Täydennyshaussa myönnetään rahoitusta nyt myös lastensuojelun kehittämiseen.
- Kuntoutus, nuoret ja mielenterveys ovat teemoja, joihin liittyen alueilta erityisesti toivotaan kehittämishankkeita vuosina 2021-2023

Koronapandemian aiheuttama tuen tarve

- Koronapandemia on lisännyt erityisesti lasten, nuorten ja perheiden tuen tarpeita. Hallitus on myöntänyt näihin tarpeisiin vastaamiseksi kehittämisrahoitusta, joka kohdennetaan alueille osana Tulevaisuuden sote-keskus -ohjelmaa.
- Rahoitus on tarkoitettu matalalla kynnyksellä saatavan sekä jalkautuvan ja liikkuvan sote-integroidun työn kehittämiseen ja juurruttamiseen:
 - nuorten mielenterveyden ja pärjäävyyden tukemiseksi sekä
 - lasten, nuorten ja perheiden arjessa selviytymisen vahvistamiseksi.

Sosiaalihuollon kehittämisohjelma

- Tavoitteena laadukkaiden sosiaalihuollon palveluiden kehittäminen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon vahva kumppanuus
- Kansallista hanketukea tarjotaan kolmeen teemakokonaisuuteen:
 1. Monialainen yhteistyö ja vaikuttava sosiaalihuolto
 - a) Työkäisten asiakassuunnitelma -pilotti. Asiakassuunnitelman ja kansallisesti yhtenäisen vaikuttavuuden arvioinnin (AVAIN) testaus ja käyttöönotto yhdeksällä hankealueella (2021)
 - b) Alueelliset vertaiskehittämistyöpajat: Asiakas- ja palveluohjauksen sekä sosiaalihuollon omatyöntekijän roolin selkiyttäminen (2021-2022)
 2. Sosiaalihuollon menetelmällinen kehittäminen
 - a) **Osallistavat ja toimintakykyä edistävät sosiaalityön menetelmät -pilotti.** Menetelmien ja toimintamallien käyttöönotto kymmenellä pilottialueella (2021)
 - b) Menetelmätyöpajat: Kehitetään työkäytäntöjä monialaista palvelua ja erityistä tukea tarvitsevien asiakkaiden sosiaalihuollon tarpeiden tunnistamiseksi (2022)
 3. Rakenteellinen sosiaalityö
 - a) Selvitys: Rakenteellisen sosiaalityön määrittely sekä kartoitus toimintamalleista ja tiedolla johtamisen nykytilasta (2021)
 - Hankealueiden työpajat: Rakenteellisen sosiaalityön mallin/mallien rakentaminen yhdessä (2021-2022)

Pilotti 1: Työikäisten asiakassuunnitelman sekä kansallisesti yhtenäisen vaikuttavuuden arvioinnin testaus ja käyttöönotto

- Tarjotaan 9 pilottimaakunnalle tukikokonaisuus, jossa hankealueet
 - ottavat käyttöönsä THL:n uuteen asiakasasiakirjarakenteeseen pohjautuvan työikäisten asiakassuunnitelman ja
 - osallistuvat samalla kansallisesti yhtenäisen vaikuttavuuden arvioinnin (AVAIN-tietosisältöjen) testaukseen ja käyttöönottoon
- Tukena alkuvuonna 2021 valmistuva monialaisen kirjaamisen ohje
 - THL toteuttaa Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman hankkeiden tueksi ohjeistuksen monialaisen yhteistyön kirjaamiseen, tietojen käyttöön sekä luovuttamiseen yli rekisterinpitäjärajojen.
 - Ohjeistuksen painopiste on nykyainsäädännön mahdollistamissa toimintatavoissa ja niiden ohjeistamisessa.
- Tuki- ja ohjaukokonaisuus ajoittuu vuosille 2020-2021 ja se sisältää THL:n pilottimaakunnille tarjoamia työpajoja ja seminaareja
 - Osallistuminen edellyttää testiversion käyttöönottoa omassa asiakastietojärjestelmässä
- THL tukee pilottimaakuntia jakamaan käyttöönotosta kertynyttä tietoa Tulevaisuuden sote-keskus -ohjelman hanketoimiston kautta muille maakunnille

Pilotti 2: Osallistavien ja toimintakykyä edistäviä sosiaalityön menetelmien ja toimintamallien käyttöönotto

- THL tukee kymmentä hankealuetta ottamaan käyttöön tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -konseptiin sopivia osallistavan ja toimintakykyä edistäviä sosiaalityön toimintamalleja, joita on kehitetty Osallistavan sosiaaliturvan kuntakokeilussa (2018–2019).
- Tuki menetelmien ja toimintamallien käyttöönoton painottuu työikäisten palveluihin.
- Sisältöalueet:
 - osallistavan sosiaalityön yksilötyön tai
 - asumissosiaalisen työn menetelmiä,
 - yhteisösosiaalityön menetelmiä,
 - etsivää sosiaalityötä tai
 - matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja.
- THL:n tukikokonaisuus muodostuu:
 - Osallistava ja toimintakykyä edistävä sosiaalityö –oppaasta
 - Seminaareista/webinaareista (3-4 tilaisuutta) ja
 - Seminaarien/webinaarien välillä tarjottavasta tuesta ja palautteesta toimintamallien käyttöönoton suunnittelussa, käyttöönotossa ja arvioinnissa

Pilotti 2: Osallistavat ja toimintakykyä edistävät sosiaalityön menetelmät - tavoitteet

Tavoitteet

- Tuetaan kehittämään edelleen ja ottamaan käyttöön menetelmiä ja toimintamalleja
 - Selkeytetään menetelmiä ja toimintamalleja niin, että niitä voi käyttää aiempaa jäsenytyneemmin ja hallitummin sosiaalityön välineenä yksöiden, ryhmien ja yhteisön kanssa tehtävässä työssä
 - Jäsennetään geneerinen osallistavan ja toimintakykyä edistävän sosiaalityön toimintamalli
- **Osallistavalla sosiaalityöllä** tarkoitetaan osallistavaa ja valtaistavaa työtapaa, joilla pyritään vahvistamaan asiakkaan toimintaa, ymmärrystä voimavaroistaan ja toimintamahdollisuuksia
 - Osallistavan sosiaaliturvan kuntakokeilussa osallisuus nähtiin aktiivisena terminä; ihminen osallistuu ja vaikuttaa hänelle merkityksellisten suhteiden ja verkostojen kautta

Pilottien aiheita

Alue	Pilottin aiheet
Etelä Pohjanmaa/Kuusote	Toimintakykyä edistävät sosiaalityön menetelmät, matalan kynnyksen kohtaamispaikat, yhteisösosiaalityö tai etsivä sosiaalityö
Etelä Pohjanmaa/Suupohja	Toimintakykyä edistävät sosiaalityön menetelmät
Etelä Pohjanmaa/Seinäjoki	Osallistava sosiaalityö
Helsinki / Etsivä lähityö	Asiakasosallisuus etsivässä lähityössä
Helsinki / Maahanmuuttoyksikkö	Kotoutumisen palveluprosessi, luovat ja toiminnalliset menetelmät, sosiaalinen kuntoutus, matalan kynnyksen kohtaamispaikat,
Kainuu	Psykososiaalinen tuki, yksilö- ja ryhmämuotoinen sosiaalinen kuntoutus, lähiötupatoiminta, jalkautuva sosiaalityö, kehittäjäasiakastoiminta, yhteisöreportteritoiminta
Keski-Pohjanmaa	Sosiaaliohjaus asumisen tukena, etsivä sosiaalityö, asumissosiaalisen työn kohdentaminen päihde- ja mt-ilmioihin
Keski-Suomi	Matalan kynnyksen kohtaamispaikat mt- & päihdetuella & yhteisösosiaalityö
Länsi-Uusimaa (Espoo & Lohja)	Espoo: Asumistaloussosiaalityö & matalan kynnyksen kohtaamispaikat kolmannen sektorin kanssa & matalan kynnyksen maahanmuuttajapalvelut & sosiaalinen kuntoutus & työ- ja toimintakyky Lohja: Osallistava sosiaalityö & etsivä työ & matalan kynnyksen palvelut &
Pirkanmaa	Osallistava sosiaalityö & yhteisökeskukset & varhainen tuki perustasolla & asumisen ja taloudenhallinnan tuki & osallistavan kirjaamisen menetelmä
Pohjois-Savo (Lapinlahti)	Osallistava sosiaalityö & sosiaalinen kuntoutus
Satakunta	Sosiaalityö laajasti (OTSO:n kaikki teemat) & taloussosiaalityö
Vantaa-Kerava	Osallistava & laaja-alainen sosiaalityö & lyhytterapia sosiaalityössä & etsivä työ & sosiaalinen kuntoutus & terapiat etulinjassa

Rakenteellinen sosiaalityö

- THL toteuttaa selvitystyön, jossa tavoitteena on kartoittaa rakenteellisen sosiaalityön menetelmiä ja toimintatapojen sekä tunnistaa sosiaalihuoltolain mukaisen rakenteellisen sosiaalityön ja siihen liittyvän sosiaalisen raportoinnin yhteydet palvelunantajien toisiolain mukaiseen sosiaali- ja terveydenhuollon tietojohdantamiseen sekä alueiden arviointiin.
- Rakenteellisen sosiaalityön selvitystyö
 - i. Rakenteellisen sosiaalityön teoreettis-metodiset perusteet ja määritelmä.
 - ii. Rakenteellisen sosiaalityön ja tiedolla johtamisen nykytilan kartoitus alueilla.
 - iii. Kartoitetaan, millaisia tietojärjestelmiä, sovelluksia ja tiedonkeruumenetelmiä voidaan hyödyntää rakenteellisen sosiaalityön tekemisessä tulevissa sote-maakunnissa ja muodostetaan tavoitetila tiedolla johtamisessa. Tuotetaan alustava ehdotus rakenteellisen sosiaalityön näkökulman lisäämisestä järjestämisen tietomalliin, KUVA-mittareihin ja THL:n asiantuntija-arvioihin.
- THL toteuttaa työpajat hankealueiden kanssa selvityksen pohjalta. Työpajoissa jäsennetään rakenteellisen sosiaalityön tavoitetilaa ja toteutusta tulevissa sote-maakunnissa.

Sosiaalihuolto osana asiakas- ja palveluohjauksen kehittämistä

- Asiakas- ja palveluohjauksen sekä omatyöntekijän roolin tukeminen maakunnallisessa työssä (2021-2022)
 - THL järjestää osana asiakas- ja palveluohjauksen kehittämisen kansallista tukea erilliset alueelliset vertaiskehittämisen työpajat, joissa käydään läpi alueiden asiakas- ja palveluohjauksen toteutumista sosiaalihuollon asiakkaiden kohdalla ja sitä, miten monialaisissa yhteyksissä selkiytetään omatyöntekijän roolia
- Paljon palveluja tarvitsevien tunnistamisen mallit ja menetelmät (2022)
 - THL toteuttaa menetelmätyöpajat, joiden tavoitteena on tukea sote-keskusten henkilöstöä tunnistamaan monialaisia palveluja ja erityistä tukea tarvitsevia asiakkaita sekä kehittämään työkäytäntöjä, joiden avulla tunnistetaan myös asiakkaiden sosiaalihuollon tarpeet

3. Teoriasta käytäntöön: Tavoitevalmennusryhmä Noste (Vantaa) Lähiötuparyhmä (Kainuu)

Sosiaalisen kuntoutuksen pilotti 1:

Vantaa-Kerava sosiaali- ja terveystoimi

- Tavoitevalmennusryhmä Noste on yksilö- ja ryhmämuotoista sosiaalista kuntoutusta, jota toteutetaan kaksivuotisena hankkeena.
- Tavoitteena on asiakkaan sosiaalisen toimintakyvyn vahvistuminen, syrjäytymisen ehkäiseminen ja osallisuuden edistäminen.
- Sosiaalinen kuntoutus on tavoitteellista ja suunnitelmallista työskentelyä, jossa työskentelyote on vahvasti ratkaisukeskeinen ja palveluohjauksellinen.
- Palvelu alkaa kesän 2021 aikana.

Tavoitevalmennusryhmä Noste

- Sosiaaliseen kuntoutukseen kuuluu mm:
- sosiaalisen toimintakyvyn ja kuntoutustarpeen selvittäminen
- kuntoutusneuvonta ja -ohjaus sekä tarvittaessa kuntoutuspalvelujen yhteensovittaminen
- valmennus arkipäivän toiminnoista suoriutumiseen ja elämänhallintaan
- ryhmätoiminta ja tuki sosiaalisiin vuorovaikutussuhteisiin
- muut tarvittavat sosiaalista kuntoutumista edistävät toimenpiteet

Otso pilotti – Tavoitevalmennusryhmä Noste

(Vantaa)

- **Pilotin kohde / teema / menetelmä**
- Vantaalaiset sosiaalista kuntoutusta tarvitsevat asiakkaat
- Kiinnitetään kehittäminen uuden Tavoitevalmennusryhmä Nosteen luomiseen ja kehittämiseen. Yksilö- ja ryhmätyöskentelyn kehittäminen (talous, asuminen, terveys, ruokailu, mielekäs tekeminen, sosiaaliset suhteet).
- Tavoitteena toimintakyvyn ja osallisuuden vahvistuminen ja sopivat jatkopolut.
- Varmistetaan asiakkaan toimintakyvyn ja palvelutarpeen arvioinnin tekeminen moniammatillisesti, siihen vastaaminen ja jatkopolut.
- Asiakaslähtöinen ja asiakkaan osallisuutta tukeva moniammatillinen toimintakyvyn ja kuntoutustarpeen selvittäminen. Yhdistetään kuntoutustarpeen arvioiminen ja toiminnallinen ryhmämuotoinen toiminta. (vrt. Sosiaalihuoltolaki 17 § 1 mom: 1. sosiaalisen toimintakyvyn ja kuntoutustarpeen selvittäminen, 4. mom: ryhmätoiminta ja tuki sosiaalisiin vuorovaikutussuhteisiin)
- **Ketkä tekevät ja keitä mukana (mahdolliset kumppanit):**
- Nosteen moniammatillinen tiimi
- Lähettävät työntekijät (omatyöntekijät)
- Hyödynnetään jo olemassa olevaa osaamista ja edelleen kehitetään sitä (STEPPI ja muu olemassa oleva sosiaaliohjaus)
- KAP-hankkeen kokemusasiantuntijat
- Pyydetään mukaan kumppaneiksi perusterveydenhuoltoa, TE-toimisto ja TYP, Työkykyohjelma/ Vantaan TEOT –hanke, HUS erikoissairaanhoido

Mihin haasteeseen vastataan?

Millaisiin asiakkaiden tarpeisiin tai ilmiöihin vastaamiseksi menetelmiä kehitetään:

- Asiakkaat, jotka eivät ole tarvittavien peruspalvelujen piirissä: sosiaaliset pelot rajoittavat ja palveluista tippuminen. Asiakkaiden monimuotoinen palveluntarve.
- Aiemmin kotiin vietävä tuki ei ole ollut riittävää sosiaalisen toimintakyvyn tukemiseen ja kuntoutumista ei tapahdu. Miten saada aikaan vaikuttavuutta, osallisuutta ja toimijuuden tukemista?
- Vieraskieliset asiakkaat; selvitetään miksi nykyiset järjestelmät eivät toimi

Mikä on uutta, ”uudella tavalla ajateltua” ja innovatiivista:

- Mallin yhteiskehittäminen ja testaaminen, kokemusasiantuntijoiden kanssa työskentely, aktiivinen viestin välitys kumppaneille
- Toimintakykymittareita käyttöön (Apottiin mittareiden vieminen)
- Hyödynnetään moniammatillista osaamista
- Verkostoyhteistyön ja palveluohjauksen vahvistamista
- Aiempaa strukturoidumpaa ja vahvistetaan omatyöntekijän roolia työskentelyssä
- Hyödynnetään ryhmätoimintaa, toiminnallisuutta sekä vertaistukea lisäämään asiakkaiden osallisuutta

Pilotin eteneminen

Kytkeä tulevaisuuden sote-keskuksen palveluvalikkoon:

- Monialaisen yhteistyön vahvistaminen, erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyön vahvistaminen
 - Asiakassegmentoinnin vahvistaminen
 - Asiakasvirran parantaminen segmenttikohtaisia toimintamalleja kehittämällä
 - Pilotoitujen toimintamallien laajennus
- **Miten käytännössä toteutetaan / etenemissuunnitelma / aikataulu**
 - Maalis–huhtikuun aikana rekrytoidaan Noste-tiimi ja, esitellään malli oma-työntekijöille ja yhteistyötahoille
 - Työskentely alkaa yksilötapaamisilla ja ryhmien suunnittelulla (huhti–toukokuu). Suunnittelua ja yhteiskehittämistä.
 - Ryhmätoiminta käynnistyy (touko–kesäkuu).
 - Toiminnan etenemisestä raportoidaan kuukausittain sisäisesti ja tehdään yhdessä tarvittavia korjauksia palvelun rakenteeseen ja toimintatapoihin sekä viedään tietoa palvelukatveista ym. havaituista haasteista yhteistyökumppaneille

Otso pilotti 2 – Lähiötupatoiminta (Kainuu)

Pilotin kohde / teema / menetelmä:

- Aikuissosiaalityön päihdeosaamisen/-palveluiden kehittäminen
- Matalankynnyksen palveluiden kehittäminen, lähiötuvat, yhteistyö päiväkeskus, olohuone yms. toimijoiden kanssa
- Päihdetyön menetelmät/ -malli
- Päihdepalveluiden tuen tarpeen tunnistaminen ja aikuissosiaalityössä itse tehtävä työ -> Ei aina ohjausta riippuvuuksien hoitoon

Ketkä tekevät ja keitä mukana (mahdolliset kumppanit):

- Kainuun soten aikuissosiaalipalveluiden työntekijät
- Esim. Seurakunta, Kajaanin Pietari, mielenterveys- ja riippuvuuksien hoidon palvelut, Pore-hanke, KOY Kuhmon Terva-asunnot ja Kuhmon kaupunki

Mihin haasteeseen vastataan?

Millaisiin asiakkaiden tarpeisiin tai ilmiöihin vastaamiseksi menetelmiä kehitetään:

- Erityistä tukea tarvitseville asiakkaille, jotka eivät kykene sitoutumaan riippuvuuksien hoidon palveluihin
- Asiakkaille, jotka eivät istu ”terveydenhuollon lokeroihin”
- Vakava päihdeongelma
- Asiakkaille, jotka eivät voi osallistua päihdeongelman vuoksi kuntouttavaan työtoimintaan

Mikä on uutta, ”uudella tavalla ajateltua” ja innovatiivista:

- Päihdekuntoutusleiri (kämppekuntoutus)
- Lähiötuvan kehittäminen Kajaanin Lohtajalle -> kehittäjäasiakkuus ja kokemusasiantuntijatoiminta osana toimintaa
- ryhmätoimintaa asiakkaiden tarpeista lähtien
- Päihdeasiakkaan kohtaaminen koulutus ja menetelmäkoulutukset

Pilotin eteneminen

Kytkeä tulevaisuuden sote-keskukseen palveluvalikkoon:

- Parantaa palveluiden yhdenvertaista saatavuutta, oikea-aikaisuutta ja jatkuvuutta -> esim. matalankynnyksen päihdepalveluita
- Siirtää toiminnan painotusta ehkäisevään ja ennakoivaan työhön -> apua mahdollisimman nopeasti ja vaikuttavasti. Koulutuksen myötä tunnistamme päihdeongelmat paremmin ja osaamme tarttua niihin
- Varmistaa palveluiden laatu ja vaikuttavuus -> Toiminnan kehittämisessä kuullaan asiakkaita. Menetelmien vaikuttavuutta arvioidaan tutkimuksellisesti.
- Vahvistaa palveluiden monialaisuutta ja yhteentoimivuutta -> monipuolisemmat ja palvelutarpeisiin vastaavat päihdepalvelut joustavasti, ei diagnoosikeskeisyyttä

Miten käytännössä toteutetaan / etenemissuunnitelma / aikataulu:

- Kajaanin lähiötupa toiminta + kehittäminen sekä opinnäytetyö 2021
- Päihdekuntoutusleiri toukokuu 2021
- Ryhmätoimintaa 2021-
- Koulutuksia 2021-2022
- Mahdollinen hankeyhteistyö 2022
- ShL:n mukaisen päihdekuntoutuksen ostopalvelukriteerit kevät 2021
- -> kilpailutus 2022?

Suomi.fi

- Hakusana "Sosiaalinen kuntoutus (kuntoutus)"
- 5947 hakutulosta
- Hakusana "Sosiaalinen kuntoutus (sosiaalipalvelut)"
- 16327 hakutulosta

Lue lisää

soteuudistus.fi

thl.fi/sote-uudistus

» Tulevaisuuden sosiaali-
ja terveyskeskus

Seuraa aihetta somessa
#sote #tulevaisuudensote

